

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15P/52/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2224201047
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jačková Sziegel
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:2224201047.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Jačkovou Sziegel vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: N. X., Q.. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - X. U., Q.. XX.XX.XXXX, bytom X. O. XXXX/XX, D. Y., otec - N. X., Q.. XX.XX.XXXX, bytom X. O. XXXX/XX, D. Y., o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Malol. : N. X., Q.. XX.XX.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, s tým, že obaja rodičia budú zastupovať dieťa v bežných veciach a spravovať majetok maloletého.

II. Matka je povinná platiť výživné na maloletého N. mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 20-ho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca počnúc od právoplatnosti rozsudku.

III. Týmto sa zmeňuje rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 9.3.2021, č.k. XXP/XX/XXXX-XX v odseku II a III.

IV. Žiaden z účastníkom nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom dňa 20.03.2024 sa otec malol. N. X. domáhal zmeny umiestnenia malol. dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti, keď dieťa bolo rozsudkom tunajšieho súdu umiestnené do Domova pre rodiny a deti, z ktorého ušlo a matka nevedela zabezpečiť výchovu dieťaťa.

Matka súhlasila so zverením dieťaťa otcovi.

Kolízny opatrovník posúdil výchovné prostredie u otca za vyhovujúce.

Súd vo veci vykonal dokazovanie vypočutím otca, malol. dieťaťa, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s listinnými dôkazmi na základe ktorých ustálil nasledovný skutkový stav vo veci:

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 09.03.2021 č.k. 20P/41/2020-60 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu Trnava zo dňa 22.09.2021 č.k. 24CoP/41/2021-103, bol zamietnutý návrh matky na zverenie malol. N. do jej výchovy. Súd nariadil ústavnú starostlivosť nad malol. N., vtedy ešte U., nar. XX.XX.XXXX. Matku zaviazal platiť výživné v minimálnej výške. V rozhodnom čase otcovstvo k dieťaťu nebolo uznané.

Navrhovateľ spolu s návrhom doložil rodný list dieťaťa, kde bol uvedený ako biologický otec dieťaťa, na základe súhlasného vyhlásenia rodičov na matrike a priezvisko dieťaťa uvedené X.. Z jeho výpovede vyplynulo, že okrem tohto dieťaťa, zabezpečuje starostlivosť o ďalšie dve deti, súrodencov malol. N..

Pracuje brigádnicke, z čoho má mesačne príjem okolo 1 000€. Matka detí je vo výkone trestu v trvaní 19 mesiacov.

Zo správy z výchovného prostredia otca dieťaťa vykonané kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že otec obýva nízkoštandardnú unimobunku na X. O. T. D. Y., striedavo s matkou dieťaťa, vybavené základným zariadením, posteľou, skriňa na oblečenie a kuchynský kútik. Hygiena bola na nižšej úrovni. Často sa rodina zdržiavala v susednom byte u starej matky zo strany matky. Zatiaľ navrhovali dieťa zveriť otcovi, ktorý sa stará aj o ostatných súrodencov malol. Romana a uložiť matke platiť výživné na malol. dieťa.

Zástupca prokuratúry sa stotožnil s návrhom kolízneho opatrovníka, považujúc výchovné prostredie u otca v spoločnosti súrodencov dieťaťa za vyhovujúce.

Z výpovede dieťaťa súd zistil, že sa trvalo zdržiava u otca, u ktorého chce aj ostať. Potvrdil, že bol v poslednom čase záškolák, čo chce napraviť. Naposledy chodil do tretej triedy základnej školy. Vedel napísať svoje meno tlačným písmom, tvrdil, že písané písmo neovláda. Má záľubu hrať futbal, zatiaľ len rekreačne. Vedel, že matka bola vzatá do väzby.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa Čl.3 Zákona o rodine, rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 30 ods.1 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Rozhodujúca úloha rodičov pri výchove dieťaťa je zakotvená aj v čl. 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa. Podľa čl. 18 tohto Dohovoru štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa.

Na základe vykonaného dokazovania, s poukazom na citované ustanovenia základná súd dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o umiestnení dieťaťa došlo k podstatnej zmene pomerov, keď bolo uznané otcovstvo k dieťaťu súhlasným vyhlásením rodičov. Matka dieťaťa nebola schopná zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa, ktoré nechodilo do školy. Nad dieťa bola nariadená ústavná starostlivosť. Dieťa unikalo z ústavu. Skrývalo sa u príbuzných mimo okresu. Otec má zabezpečené skromné podmienky na výchovu dieťaťa, kde je možné očakávať, že bude viac rešpektovať tohto rodiča, aby mohol zotrvať v jeho výchove. Dieťa má pokračovať v štúdiu na špeciálnej škole, k čomu sa otec výslovne zaviazal. Je to aj požiadavka, aby bola zabezpečená riadna príprava dieťaťa pre budúcnosť. Súd dospel k záveru, že je potrebné dať šancu aj druhému rodičovi vplývať na dieťa, ktoré vzhľadom na svoj vek je ešte tvárne, aby rešpektovalo autority a uvedomovalo si, čo je pre neho dobré.

Podľa § 28 ods.1 písm. a/ až c/ a ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. 12.Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, Plnenie vyživovacej povinnosti rodičia k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri určenie rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov, v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 a 2 pri určenie výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Zo strany oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s pohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pri tom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie i potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného (ako sú napríklad liečebné náklady). Súd musí pri určovaní výživného prihliadnúť na pomery povinnej osoby jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet vyživovaných osôb.

Na strane dieťaťa je nutné prihliadnúť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať mu výživné, výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa, ak ide o domácnosť. Na strane povinného sa prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti situáciu na druhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnúť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku. V rozhodnutí o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu musí byť vyjadrená zásada úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov, aby aj zvýšené potreby, ktoré možno dieťaťu z príjmu otca poskytnúť, boli zabezpečené výživným stanoveným v zodpovedajúcej miere (R14/1966/).

Okrem uvádzané je potrebné pri rozhodovaní brať zreteľ na pravidlo priority výživného patriace dieťaťu pred všetkými inými dávkami jeho rodičov (§ 62 ods. 5 zákona o rodine), teda aj na ich výdavky, ako i na zaužívanú súdnu prax, podľa ktorej výživné zamestnaného rodiča by sa malo pohybovať v rozpätí 20 - 25 % jeho priemerného čistého mesačného príjmu (samozrejme, s možnosťou rôznych modifikácií, tu potom i najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností, či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb)..V usporiadaných rodinných pomeroch sa táto povinnosť nevníma ako zákonná, pravidlom je dobrovoľné plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu v potrebnom rozsahu. Pokiaľ to tak z rôznych dôvodov nie je, je potrebné súdne rozhodnutie, ktoré je z uvedeného dôvodu deklaratórne. Pri maloletých deťoch zákon umožňuje určenie výživného aj spätne vo vzťahu k dňu začatia konania, a to najviac za obdobie troch rokov. Podľa nového zákona však pribudla podmienka dôvodov hodných osobitného zreteľa na takýto postup. V rámci komplexu

prejavov vyživovacej povinnosti rodičov sa majú uspokojiť všetky životné potreby dieťaťa potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj.

Keďže matka dieťa v danom čase je vo výkone trestu, bez príjmu, súd ustálil výživné v minimálnej výške, ktorou je 30% zo životného minima na nezaopatrené a neplnoleté dieťa, počnúc od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

Odvolanie len proti odôvodnenie rozhodnutia nie je prípustné. (§ 358 CSP)

Ak zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje osobitné náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podanie je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutia považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 C.s.p.)

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci. (365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 3 C.s.p.)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)